

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrta leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrta leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljenje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volitve v Idriji.

Iz Idrije, 5. novembra.

Dejstvo, da se trudi klerikalna stranka na vse možne načine pridobiti socialne demokrate za kompromis, kaže jasno, kako slabi so klerikalci. Ko bi bili sami dovolj močni, ne prosili bi svojih nasprotnikov in delali kramarske politike, ampak šli vzpričo svoje domišljavosti in prevzetnosti s pompom v boj, kakršnega prirediti zamore le komedijantovska stranka. To vedo tudi socialni demokrati prav dobro, zato se to pot ne dajo več premotiti sladkim besedam hinavskih klerikalcev, in dobro bodo premislili, predno bi glasovali še kedaj za nazadnjaško stranko. Kako jim trda prede, priča tudi nebroj tajnih shodov, katere so klerikalci sklicali, a ne jednega javnega, kar je najboljši dokaz za baharijo, da je ljudstvo na njihovi strani. Boje se pa klerikalci še posebej radi tega poraza v 3. razredu, ker so raztrobili v svet, da je Idrija klerikalna, a sedaj se pokaže istina, ko ne bo več socialnih demokratov. Sleparijo na vse možne načine, da bi si pridobili volilcev, a ne gre, pa ne gre. Ljudstvo je po dolgem zlorabljanju vendar prišlo do spoznanja, da iz farovža, kjer se skrbi le zase, nima pričakovati nič dobrega. Ker pri volilcih nimajo vspeha, so se vrgli na uboge volilke za pooblastila. Bodo li tukaj imeli kaj več vspeha, se pokaže na dan volitve. Zapeljati se bodo dale najbrž le tarcijalke, pri katerih ima njihova agitacija s hudičem in brezverci vspeh, pri zavednem ženstvu pa se bodo gotovo opekli. A tudi med klerikalci samimi vlada zmešnjava in nesoglasje. Da bi vjeli kaj več volilcev, proglasili so tudi več neklerikalcev za kandidate, a so nalleteli pri fanatičnih svojih pristaših na odpor. Ker se vodstvo ni vdalo, odstopil je predsednik katoliške družbe g. K. iz stranke. To je nov dokaz, koliko besede ima ljudstvo pri klerikalni stranki, pri kateri se mora pokoriti vse ukazu popa. A naši volilci se ne bodo dali preslepiti, da bi volili kandidate, katere bo priporočala stranka ljudskega sleparja. Vzpričo nasilne in strastne agitacije nasprotnikov

se je podala narodna napredna stranka preveč hladnokrvno v boj. Zanaša se na zavednost svojih volilcev in da ima itak zanesljivo večino v I. in II. razredu. Napravila je samo jeden shod zaupnikov, ki se je izvršil ob veliki vdeležbi mirno in stvarno. Gospod župan Drag. Lapajne pojasnil je zbranim volilcem v prvi vrsti finančno stanje mesta, v drugi pa delovanje naprednega mestnega zastopa. Iz tega temeljitega in stvarnega poročila se je spoznalo, kako uspešno in marljivo je bilo delovanje naprednih mestnih odbornikov, mestno gmotno stanje pa navzlic velikim napravam, ki so se izvršile zadnjih šest let, ugodno. Klerikalci se sicer bahajo, da so že oni storili sklep radi naprave vodovoda. Verjamemo, klerikalna gospoda, storili ste že sklep, a izvršiti ga, za to ste bili prvič preleni, v drugič pa nesposobni. Bi bile klerikalne korifeje zmožne izvršiti sklep mestnega odbora radi realke? Gotovo ne! Za to je treba moč, ki imajo sposobnost in se žrtvujejo z veseljem v spolnjevanje svojih dolžnosti. Narodni odborniki mestni pa so to nalogo rešili najbolje, v prvi vrsti gospod župan. Pokažite le jednega klerikalca, ki bi se toliko žrtvoval v korist občine in svojih sostanovalcev, kakor ravno on! In to navzlic temu, da so mu klerikalci vedno nasprotovali na vse možne načine. Klerikalci hujskajo, kako drag je bil stavbeni prostor za realko. In vendar so bili ravno oni, ki so preprečili s svojim neumnim nasprotovanjem realki, da ni občina dobila zastonj ta prostor. Zakaj se vsemogočna gospoda klerikalna ni pobrigala za to pri klerikalnem poljedelskem ministrstvu in tako prihranila občini več tisočakov? To je pač najostudnejša agitacija, kakršno delajo klerikalci! Kar so oni zakrivali, hočejo zvrniti krivdo na narodnjake. A tudi najumazanejša sredstva jih ne bodo rešila poraza. Sveta dolžnost naših volilcev III. razreda pa je, da gredo v petek vsi na volišče ter oddajo svoje glasove za kandidate napredne stranke, kajti, ako zmaga tudi letos narodna stranka v vseh treh razredih, odklenkalo bo klerikalizmu v Idriji za večno. Svoje glasove oddate tem

lažje za narodno stranko, ker vam je postavila za kandidate moč, ki so vredni vašega zaupanja, katerih je volja in so zmožni delati v zboljšanje žalostnega stanja idrijskih prebivalcev. Volilci, pokazite s sijajno vdeležbo, da je Idrija narodno in napredno mesto in da hoče tako tudi ostati. V boj pa je treba iti odločno in nevstrašno, prazno vpitje najetih klerikalnih zasleplencev naj ne oplaši nikogar in zmaga bo naša.

V Ljubljani, 6. novembra.

Deželnozborske volitve na Nižjeavstrijskem.

Včeraj so se vršile volitve v skupini mest in trgov. Kakor poprej v kmetijskih občinah, so si tudi tukaj pridobili krščanski socialci zmago. V mestih in trgih po deželi so sicer zgubili štiri mandate, in sicer: Neunkirchen, St. Pölten, Amstetten in Schwechat. Prve tri si je priborila nemška ljudska stranka, zadnjega nemški naprednjak Marchet. Zato pa je v notranjem mestu Dunaja dosegel Luegerjev terorizem, da je padlo vseh šest mandatov krščanskim socialistom. Potemtakem imajo sedaj vse dunajske mandate krščanski socialisti, razun onega v Favoritih, kjer pride socialni demokrat dr. Adler v ožjo volitev s klerikalcem Procházka. Ako pregledamo končni rezultat dosedanjih volitev, so pridobili krščanski socialisti v kmetijskih občinah šest mandatov, izgubili so v skupini mest in trgov štiri mandate, zato pa so na Dunaju pridobili šest novih mandatov, tako da znaša skupna klerikalna pridobitev osem mandatov. Ako tudi izpadejo ožje volitve v prid svobodomiselnim nemškim strankam, bodo imeli klerikalci v bodočem deželnem zboru še vedno 43 mandatov, tedaj znatno večino.

Boj z morskimi roparji.

Bombardiranje Midije po italijanskih križarkah, ki se je pripetilo te dni, se je razlagalo v začetku nekako misteriozno, kakor da bi Italija dogovorno z Angleži operirala v Afriki. Temu pa ni tako. Misija italijanskih križark je zgolj medna-

rodne značaja. V Rdečem morju in v sosednih zalivih so se vgnezdili pirati (morski roparji) v taki množini, da so postali zelo nevarni morskemu prometu. Vsled tega je prijadral italijanski poveljnik Amone s tremi ladjami v Yemen, kjer se mu je pridružil odnotni civilni komisar in en turški polkovnik s podrejenimi četami, da zajamejo roparsko gnezdo v zalivu Midija. Italijanska posadka je imela takoj drugi dan po prihodu spopad s pirati, ki jih je srečno odbila. Italijani so imeli dva mrtva in enega ranjenega. Italijani so zahtevali, da jim ondotne oblasti izročijo v petih dneh roparje, ki so skriti v nepristopnem kraju. Istočasno pa so tudi zahtevali Italijani od krajevne oblasti 15 tisoč frankov za rodbine obeh ubitih mornarjev. Ker se je ta zahteva odbila, dal je italijanski poveljnik povelje streljati na nasebino zunaj mesta Midije. Prestašene oblasti so takoj nato sprejele pogoje. Dovolil se je rok za izročitev roparjev do 11. t. m. Vse tri italijanske ladje čakajo oborožene na izpolnitev pogojev. Dasi se je pri tem varovala avtoriteta in nedotakljivost Turčije, je sultan poslal v Rim dve ostri reklamaciji, češ, da so italijanske ladje prisilile dve turški vojni ladji, se vrniti iz zaliva ter se očita italijanskemu poveljniku, da samovoljno postopa. Turška bi morala biti hvaležna Italiji, da iztrebi nevarno roparsko zalego, a ona jemlje pirate še nekako v zaščito.

Angleška in njene kolonije.

Včeraj so se uradno razglasili sklepi, ki jih je sprejela angleška državna vlada z ministri kolonij glede gospodarsko-političnega zblizanja kolonij z državo. Sprejela se je resolucija, ki želi, naj bi se dajala trgovini z raznimi kolonijami prednost pred tujimi državami, zato pa naj tudi angleška država daje prednost kolonijam s tem, da jih oprosti sedanjih ali bodočih carin. Kolonijski ministriki predsedniki so obljubili, to doseči pri svojih vladah. Še važnejša je resolucija, ki zahteva izključenost tujih ladij iz prometa med Angleško in njenimi kolonijami. Avstralija se še ni pridružila sklepom. — Pri teh konferencah so

LISTEK.

O današnji ženi.

(Predavanje gđ. Zofke Kvedrove v „Slovenškem ženskem društvu“.)

(Dalje.)

Kranjska je najbolj klerikalna dežela v Avstriji, tacega rekorda niso dosegli klerikalci nikjer. Ali če bi ne bilo ženstva, bi strmeli, kako hitro bi izginil klerikalizem iz svojih najtrdnjših pozicij, kakor kafa, kakor sneg spomladi, ko posije solnce.

Iztrgajte ženstvo iz klerikalnih rok in napredek, svobodomiselnost in prosveta bodo imeli prosto pot v deželo. Ne pustite, da se polasti klerikalizem vaših hčer! že v nežni mladosti, ko je mlada duša najbolj pristopna vsem vplivom, ko se vse globoko vcepi v otročje srce in ukorenini za vedno. Zastonj je pozneje čistiti plevel, zidati napredek, sejati nove ideje in nazore, — temelj je pokvarjen in morda se ne popravi nikoli več. Ako bi vam kdo dejal, da pošiljate svoje sinove v jezuitske šole in jezuitske gim-

nazije, bi bili ogorčeni, a da se vaše hčere odgajajo ravno v tem duhu jezuitizma: to vas ne muči. Ako bi bili sinovi naše inteligence večina odgojeni v samostanih, bi rada vedela, koliko bi se pri nas govorilo o svobodoumnosti, o naprednjstvu. In mislite, da je to brez vpliva in brez pomena, kako se odgajajo hčere naše dežele, te hčere, ki bodo nekoč so-proge in matere, ki bodo imele vpliv v družinah in neposredno tudi na občo javnost?! In če bi se potneje pozneje čez leta tudi čisto oprostile vpliva samostanske vzgoje, čemu gubiti čas, čemu jih izstavlja škodljivim vplivom in se tolažiti z mislijo: ah, to se pozneje razgubi in odluči. Ali bi se ne mogel ta čas bolje uporabiti v to, da se da mladi duši zdrav temelj, zdravo, trdno oporo za poznejše življenje, dočim se sedaj nekaj s trudom sezida, kar pozneje itak samo od sebe razpade. Čemu taki dragi, nepotrebni, nevarni eksperimenti, ki zahtevajo ne le denarnih žrtev, ampak ugonobe večkrat tudi mnogo lepih lastnostij, mnogo dobrih kalij v dekliških dušah?

In če se utrdi kdaj pri inteligenci ta nazor, da napreden oče greši proti

svojemu prepričanju, da krši svoje očetovske dolžnosti, ako izroči svojo hčer samostanu, bo tudi na kmetih drugače, bo tudi priprosto ljudstvo uvidelo, da vera ne zahteva, da bi bile njegove hčere tretjerednice in fanatične bogomolke, da vera ne zahteva, da bi se človek s pametjo in z vsem mišljenjem za vse dejanje in nehanje predal v roke duhovščini.

Katoliška vera zahteva pokorščino. Dandanes pa se ne da pamet več ukovati v take železne sponi, misli so proste in brez strahu se upajo na dan. Danes se inteligenten človek in tudi že kmet, ki nima šolske naobrazbe, pač pa zdrav razum, ne bo oziral več na razne abstraktne zapovedi in prepovedi, ampak bo slušal svoj razum, svojo razsodnost, svoj prirodni čut krivice in pravice. Postal je samostojen, odvisen le od sebe in od svoje vesti. Čim bolj inteligenten je, tem samostalnije bo njegovo mišljenje, tembolj bo obenem zavarovan proti zmotam in napakam. Prej je morda človek potreboval strašila kazni in obljube plačila, njegovo dejanje ni izviralo iz njega samega, bilo je bolj odvisno in prisiljeno. Fakt je, da dobiva posameznik vedno več

osebne svobode, da prepuščajo razne javne institucije vedno bolj razsodnosti posamezniku, da se varuje pregreškov in krivic. Tako je v državi in tako je tudi drugod. Prej je bilo odvisno vse od volje enega, od volje vladarja, ki je smel delati s svojimi podložniki, kar je hotel, dočim so bili oni prav brez vsake lastne volje. Celo njihovo dejanje in nehanje se je diktiralo, morali so se oblačiti po predpisih, ženiti itd. Danes ima v vseh modernih državah posameznik popolno osebno svobodo in kolikor kulturnejša je država, tudi tem večjo svobodo mišljenja. Ameriške države prepuščajo svojim pripadnikom največjo svobodo, anarhisti smejo govoriti in pisati, kar jim je drago. Dokler se posameznik dejansko ne pregreši proti varnosti sodeželanov, ga puste oblasti v miru in ne pride jim na um, vedno stati z bičem za vsakim: to smeš, tega ne! Prej in še zdaj so pri železnica na pre-križjih ograje, mnogo železnice pa prepušča danes popolnoma publiki sami, da skrbi za svojo osebno varnost in ni čuti, da se dogaja zaradi tega več nesreč, kakor drugače.

Ravno tako je pri ženstvu.

stavili zastopniki kolonij zahtevo po federaciji angleških naselbin. Chamberlain je izjavil, da bo vlada upoštevala to željo po možnosti. Tudi predlog, da se dā kolonijam zastopstvo v obeh zbornicah parlamenta, bo vlada presojala v ugodnem smislu. Angleška je potemtakem začela upoštevati politične in gospodarske želje svojih kolonij, ker se boji, da bi sicer popustila rahla vez med njo in njenimi kolonijami.

Najnovejše politične vesti.

V mladočeškem klubu so zasledili izdajalca, ki je izdajal nemškimi žurnalistom važne klubove sklepe. — Predlog za reorganizacijo kaplanskih čet je parlament odklonil s 34 proti 29 glasovi. — Volitve v ameriški kongresni svet so izpadle v prilog republikancem, ki imajo 196 mandatov, dočim so jih dobili demokratje 176. Guvernerjem je izvoljen republikanec Odell. — Ustaja v Južni Ameriki. Vlade čete so pri La Viktoriji uničile ustaške čete. Padel je tudi general Riesa. — Za dveletno vojaško službovanje je nadvojvoda Rainer, ki je s svojim štabom že celo leto študiral to vprašanje. — Novi nemiri v Bolgariji so se pojavili zoper Grke. Grški konzulat v Barni je množica napadla, tudi v Burgasu je prišlo do spopadov ter je bilo šest oseb ubitih. — Srbski poslanik v Carigradu, general Sava Gruić, postane predsednik državnega sveta, mesto njega pride v Carigrad bivši ministrski predsednik J. Simić. — Vodja macedonskih ustašev Cončev je bil pri Bistrici ranjen ter so ga prenesli v Dubnico. — Francosko-siamska pogodba se je razveljavila. — Kako Kitajska spoštuje pogodbe? Kitajski cesar je vsled mirovne pogodbe prepovedal uvažanje orožja. Neki uradnik je v kljub temu utihotopil 1000 pušk in 30000 patron, a cesar ga je povzdignil v mandarina »zaradi njegovega patriotizma«.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Klerikalizem dela sistematično in z veliko lokavostjo na to, da bi pojme vernikov o skrivnosti spovedi zmešal in ljudem vcepil napačno naziranje. V klerikalnih povestih in »vzpodbudnih« spisih, zlasti pa v mladinskih spisih, se prav pogosto nahajajo prave »rauber-geschichten« o duhovnikih, ki so bili vrženi v ječo ali celo šli v smrt, ker niso hoteli povedati, kaj jim je bilo zaupano v spovednici. Da so to izmišljene stvari, je samo ob sebi umevno. Spominjamo se tudi, da smo svoj čas v slovenskem jeziku brali povest, kako je neki morilec pri spovedi povedal storjeni svoj zločin z namenom, da bi spovednika prisilil molčati, potem pa na tega spovednika, ki je bil jedina priča dejanju, vrget sum in duhovnik je dolgo trpel v ječi, ki ni hotel prelomiti spovedne tajnosti. Seveda je ta povest popolnoma izmišljena, kajti po cerkvenih predpisih ni taka spoved veljavna in spovednik ne greši čisto nič proti tajnosti spovedi, če takega hudodelca ovadi.

Prej so zapirali mlada dekleta vedno v hišo, v dom, bila so pod vednim nadzorstvom, ravnalo se je ž njimi, kakor z otroki, katere moramo varovati, da si česa ne naredé, zdaj je pa v dobi napredka drugače, tudi ona imajo svobodo in kolikor kulturnejša zemlja, tem večja je ta svoboda. Ne mislim samo v tem, da smejo obiskovati višje šole, univerze, da zavzemajo razna samostojna mesta, kakor učiteljice, uradnice, umetnice itd. Tudi v družabnem življenju jim je dana popolna svoboda. Pri nas, to se razume, vladajo še vedno mnogi historični predsodki, v drugih zemljah je pa tudi v tem oziru boljše. In tudi tu je Amerika na prvem mestu. Tam je mlada dama s sedemnajstimi leti sama svoja, s sedemnajstim rojstnim dnevom sme sprejemati obiske, sme hoditi v gledališča, na koncerte, zabave, plese, sama brez paziteljev. Lahko hodi v ženski in moški družbi, ne da bi se zdelo to komu nenavadno ali celo graje vredno. Mlade dame iz najboljših rodbin hodijo s svojimi mladimi znanci v gledališče in po gledališču v restavracijo. One so same odgovorne za se, brez malenkostnih pomislekov uživajo svobodo, a znajo svoje interese in svojo čast tudi braniti, kadar je treba.

S takimi romani se razširja mej verniki mnenje, da je ni tajnosti, ki bi se v spovednici ne imela zaupati in ob jednem se tako pripravljata teren, da duhovnik v v spovednici lahko poseže v posvetne zadeve.

Potreben bi bil torej zakon, ne kakršen je nemški ali ogrski »kancelpara-graf«, nego zakon, ki bo določal: Duhovnik, ki pri izvrševanju svoje službe javno ali tajno razpravlja o političnih, vojaških ali javnopravnih zadevah, se kaznuje s takim in takim zakonom.

S takim zakonom bi bila zloraba vere v cerkvi in v spovednici onemogočena, ob jednem pa religiozna stran spovedi ostala popolnoma nedotaknjena.

S takim zakonom bi se tudi državljanske pravice, duhovnikov niti najmanj ne kršile. Istina je sicer, da duhovnika kot dušnega pastirja posvetne zadeve nič ne brigajo, da bi po svojem poklicu moral ostati nad strankami in da si nakopje mnogo nasprotja, če poseže v javne zadeve, ali pravice, zunaj svoje službe posegati v politiko, se mu ne more odreči.

O tem smo lahko prepričani, da se bo katoliški duhovnik vedno vtikal v politiko. Vera sicer ne pozna političnih strank, ali katoliški duhovnik itak že dolgo ni več oznanjevalec verskih resnic, nego pred vsem orodje posvetno političnega sistema — klerikalizma.

Rimska duhovščina, organizirana kot kasta, o kateri misli nevedno ljudstvo, da zna čarati, da zna delati točo in izganjati hudiča, ima v posvetno političnih rečeh vse večji vpliv, kakor na pr. protestantski duhovnik.

Protestantskega duhovnika veže pravno rodbinsko življenje z narodom, mej katerim deluje. Protestantski duhovnik ima legitimno, omikano ženo in ne neomikano konkubino, kakršne strashe po raznih katoliških farovžih, ki ima legitimne otroke, ne bastardov kakor mnogi katoliški duhovniki. Protestantski duhovnik korenini v svojem narodu, katoliški pa v Rimu. Protestantski duhovnik pripoznava samo Kristusa kot poglavarja cerkve, v vseh posvetnih zadevah pa je pokoren posvetni svoji gosposki. Katoliški duhovnik priznava kot poglavarja cerkve in vseh posvetnih gospod inozemca, ki si lasti najpopolnejše posvetno suvereniteto in pravico, končno soditi narode, vladarje, vlade in postaviti jih odobravati ali zmetavati. Protestantski duhovnik je pravi sin svoje domovine in ne zahteva zase nikakih predprav in privilegijev, katoliški duhovnik pa ne priznava ne oblastev, ne zakonov svoje domovine, nego samo cerkveno oblast in kanonsko pravo. Protestantski duhovnik je popolnoma svoboden v vseh ozirih in nima nikogar nad seboj, ki bi mu mogel ukazovati, kaj mora učiti, kateri stranki se mora pridružiti, kako mora voliti in katere časnike mora čitati, mej tem ko je katoliški duhovnik pravi suženj svojega škofa in mu mora biti pokoren v vseh zadevah. Kakor oče svojemu še smrkvemu sinčku, tako sme škof vsakemu duhovniku, tudi če so mu leta že pebelila lase, ukazati, kaj mora storiti in prepovedati, česa ne sme čitati. Da je tak duhovski stan v posvetnih zadevah prava javna nevarnost, leži na dlani. Če se protestantski duhovnik vtika v politiko, je to sicer tudi neprimerno njegovemu poklicu, ali nevarnost v tem ne tiči nikaka, mej tem, ko je katoliški duhovnik nevaren, ker je suženj klerikalizma. (Dalje prih.)

Več čeških gospa, ki so bile dlje časa v Ameriki, mi je zatrjevalo, da so Amerikance zelo stroge in čednostne in da je rodbinsko življenje pri njih uprav uzorno, a vendar imajo že mlada dekleta popolno prostost in ako so zaročene, ne pride nobeni materi na misel, da bi vedno asistirale, kadar govori njihova hči s svojim ženinom. Kaj takega bi bilo tam naravnost smešno. To se razume, da so dekleta že od malih nog tako odgojene, da jim ta prostost ne škoduje, brez vzgoje, brez podlage bi se jim seveda godilo tako, kakor človeku, ki je skočil v vodo, a ne zna plavati. Kdo bi mislil, da je življenje v Ameriki razuzdano, ali da so mlada dekleta vkljub svoji samozavesti izpostavljena mnogim nevarnostim. Ali to ni tako. Vsaka žalitev ženske se v Ameriki strogo kaznuje. Ako je kdo obljubil dekletu ženitev in jo potem pustil, je obsojen, četudi se ni dotaknil njene časti, in mora plačati tudi dekletu denarno odškodnino, da jo je varal glede njene bodočnosti. A kako je pri nas? Še nedavno je bila neka gospodična na Dunaju obsojena na 14 dni zapor, ker je pisala polkovniku, da je neki častnik breznačajnej, ker ji je obljubil ženitev, a potem svojo častniško besedo prelomil. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6 novembra.

— **Volitev v Ljutomeru** je klerikalce silno poparila, kar sapo jim je zaprla. »Slovenec« je prvi dan dotični telegram, ki vendar zasluži prvo meslo, poskril med druge. Ko bi bil zmagal Korošec, bi pa bil vzel prst debele črke, da bi bil ta vspeh prav vidno predočil svojim bralcem. Tudi včeraj »Slovenec« še ni prav k sebi prišel. Tolaži se, da bi bil Korošec gotovo zmagal, če bi bil šel med volilce. Vse, kar je bilo mogoče, so klerikalci storili, da bi Korošec zmagal, a moža je strmoglavila zavednost in značajnost slovenskih mož. Prebivalstvo tega okraja je imovito in izobraženo — od tod neodvisnost volilcev. Še na volišču samem so duhovniki skušali volilce premotiti, češ, g. Kočevar itak ne sprejme volitve, Korošec pa jo sprejme, naj torej Korošca volijo. Pa ni nič pomagalo! Izvoljen je bil g. Kočevar in mi smo res veseli njegove zmage, ker je značajan rodoljub in pravi naprednjak. Razume se samo ob sebi, da bo g. Kočevar hodil roko v roki z drugimi slovenskimi poslanci, ker to zahteva narodna korist, gotovo je pa tudi, da g. Kočevarja ne bo dobiti za korake, ki naj služijo klerikalizmu. Kako radost je zmaga tega odličnega narodnjaka obudila po Štajerskem, pričajo pisma, ki smo jih danes dobili. Došla so nam pisma iz Celja, iz Št. Jerneja pri Konjicah, iz Žalca, iz Žusma, in Št. Jurja ob južni železnici, iz Št. Pavla pri Preboldu, iz Dramelj, iz Trbovelj, iz Mozirja, iz Nove Štife, iz Zreč, iz Šmarja, iz Braslovč, iz Polzele, iz Male Nedelje, iz Tinj, iz Selnice na Muri, z Račjega, iz Loč, iz Slivnice, iz Velike Nedelje, iz Sv. Lovrenca na Dravskem Polju, iz Kozjega, iz Nove Štife, iz Brežic, iz Starega trga, iz Marenberga, iz Rajhenburga, iz Velenja in iz Gornjega grada. V vseh teh pismih, ki imajo deloma po 10 do 30 podpisov, se izreka veselje, da je propadel združbar Korošec in se kliče: Živio Kočevar!

— **Deželnozborska volitev na Koroškem.** Včeraj se je vršila volitev iz splošne kurije, katera voli štiri poslance. Slovenci so postavili svojega kandidata za okraj Celovec-Velikovec. Izvoljen je bil v tem okraju nemški nacionalce dr. Gustav pl. Metnitz, ki je dobil 4367 glasov. Slovenski kandidat župan Ure je dobil 1296 glasov, socialnodemokratski kandidat Pressien pa 1216 glasov. V okraju Beljak-Borovlje bo ožja volitev mej nemškim nacionalcem Breiteggerjem in mej socialnim demokratom Riesetom, v okraju Št. Vid-Wolfsberg pa ožja volitev mej nemškim nacionalcem Kirchmeyerjem in klerikalcem Steinerjem.

— **Dekan Koblar — pogorel tudi v tretji instanci.** Danes se je po Ljubljani raznesla vest, da je dekan Koblar v zadevi »mej živimi« darovane mu hranilnične knjižice za 5000 goldinarjev propadel tudi v zadnji instanci. Vzlic temu, da je bil dekan Koblar pri prvi instanci zaslišan pod prisego, sta druga in tretja instanca razsodili, da mora tehant Koblar postavnemu dediču izročiti dotične šparkasne bukvice in plačati sodne troške. O tej zadevi bomo še govorili, čim dobimo razsodbo v roke, za danes pa vprašamo dr. Furlana, če se še spominja, kdo je pisal po prvi obravnavi o slabih zastopnikih?

— **Vedno ista metoda.** Kadar kak klerikalec kaj napravi, vselej se ga skušajo njegovi somišljeniki otresti. Čim so v Pragi aretirali prireditelja romarskih potovanj, viteza papeškega reda, knezoškofijskega notarja, katoliškega pisatelja, podpornika katoliških listov in voditelja katoliške stranke, prelata Drozda, je »Slovenec« hitro dejal, da je bil ta duhovnik — liberelec, in klerikalni listi so ga začeli konsekvantno imenovati profesorja, ker je bil pred 25 leti — katehet! Na vse načine so se skušali klerikalci Drozda otresti. Tako delajo vedno. Ko sta pred nekaj leti neki uslužbenec »Katoliške tiskarne« in neki uslužbenec šenklaškega farovža dva dni pred volilnim bojem poškodovala pod Rožnikom kip Matere božje, — najbrž sta bila najeta od klerikalcev, da bi se s tem činom nahuj-

skalo javno mnenje proti narodno napredni stranki — je »Slovenec« trdil, da sta bila socialna demokrata, dasi nista nikdar prišla v dotiko s socialnimi demokrati in sta se vedno gibala le v klerikalnih krogih. In tako tudi zdaj. »Slovenec« se kakor besen brani Groharja. Vse zastoni! Vaš je bil, ljubi klerikalci in Vaš ostane, pa če še tolikrat pišete, da ga niste marali. Kdo bo klerikalcem verjel, da so smatrali Groharja za liberalca, kakor trdi »Slovenec«, ko vendar označajo bojkot vsem liberalcem, ko ne dajo liberalcem nikdar niti vinarja za služka, nego rajše pokličejo Nemca od Bog vedi kje. Pri škofovih zavodih na pr. so nastavljeni sami nemški nacionalci, ker škof ni privoščil slovenskim liberalcem domačinom za služka. Pač pa je ta isti škof dal Groharju več naročil. Da Grohar ni bil klerikalec, bi tega za služka gotovo ne bil dobil in tudi ne za služka pri cerkvah. Tudi »Slovenec« zatajuje zaman svoje intimno znanje z Groharjem. Vse, kar ve »Slovenec« iz »Umetniškega društva«, izvedel je od Groharja. A da je Grohar v »Umetniškem društvu« vedno zastopal klerikalno stališče, vedno grozil, da izstopi, vedno zabavljaj, če je bila v »Narodu« kaka notica o društvu, o kateri je mislil, da klerikalcem morda ne bo všeč, to je občno znana stvar. »Slovenec« prizadevanje, otresti se Groharja, je zaman in se svet tem obupnim poskusom le smeje. »Slovenec« nas je včeraj tudi obdolžil, da smo hoteli vreči smar na slikarja Ludovika Grilca. Slučajno smo mi ravno včeraj pojasnili, da Grile ni s tem v nikaki zvezi. Tisti dan, ko nas je »Slovenec« sumničil, je bilo tudi v našem listu pojasnilo. Grdobija »Slovenčevega« napada postane posebno očitna, če povemo, da smo radi priobčevali reklamne notice za Grilca in ga priporočali tudi tedaj, ko je Grile bil že nasprotnik »Umetniškega društva«. To pač priča, da je »Slovenec« sumničenje čisto navadna Lampetova infamija. Prava infamija pa so »Slovenčevi« napadi na »Umetniško društvo«. »Slovenec« psuje društvo, ki je priredilo dve razstavi, priredilo koncert in več predavanj svojim članom ter psuje člane, ki niso z defravdacijo v nobeni zvezi — in zakaj? Ker smo mi razkrili, kar je klerikalce zabolelo! Konstatujemo, da nam novice ni poslalo niti društvo, niti smo jo dobili iz društva, da pa vzdržujemo vse, kar smo pisali. Sicer pa nam je društvo poslalo naslednjo izjavo: Odbor »Slovenskega umetniškega društva« izjavlja, da ni v nikaki dotiki s poročili raznih listov o »defravdaciji v umetniškem društvu« in o drugih tam izraženih zadevah slovenskih umetnikov, da torej odklanja vsako odgovornost glede teh objav. Odbor je storil edino le one korake, ki so potrebni za varstvo svojih interesov, ogibaje se strogo javnosti. Druga pojasnila bo mogel odbor po pregledu računov podati. — Za odbor »Slovenskega umetniškega društva« — Ivan Franke, predsednik. Rihard Jakopič, tajnik.

— **„Ljudska posojilnica“ in konkurz E. Kristana.** Razločevanje mej kronami in goldinarji se še vedno ni prav udomačilo in tako se je zgodilo, da je v včerajšnji notici rečeno, da je »Ljudska posojilnica« pri konkurzu E. Kristana vdeležena z 10000 kronami, dočim je v resnici vdeležena z 10000 goldinarji, torej z 20000 kronami. Gosp. Kristan se je ruiniral s tem, da je kontreminiral in moral plačati velike difference. Kako je mogla »Ljudska posojilnica« na jamstvo g. Kremsirja in njegove mladoletne žene posoditi 20.000 kron — temu se vse čudi, kajti to je že skrajno brezvestno gospodarjenje s tujim denarjem.

— **Shod v škednju pri Trstu.** Na včeraj objavljeni dopis političnega društva »Edinost« odgovarja naš poročevalec sledeče: »Ne oporekam trditvi, da je navzoče ljudstvo spremljalo Spinčičev govor z opetovanim odobravanjem, odločno pa ostajam pri svoji trditvi, da je marsikateri v dvorani in zunaj dvorane navzoč zborovalec čisto glasno napram drugim zborovalcem izrazil željo zvedeti, zakaj ravno Spinčič, ki premleva zlato slogo po vsih shodih, ni delal na to, da bi se ta sloga izvajala tudi v dunajskem

parlamentu vsaj toliko, da bi tamkaj sedli vsi jugoslovanski poslanci v enem klubu k jedni mizi. Marsikateri navzočih gospodov je po shodu naravnost izjavil, da bi do poslanca Spinčiča staval na zborovanju interpelacijo, ako bi popreje vedel, da se misli Spinčič v svojem govoru dotakniti tudi te košljive zadeve. Politično društvo »Edinost« popravlja torej dejstva, katera so se faktično vršila, ter se upira le na golo besedo »mejklic«. Meni je to končno vse jedno, ako smatra to društvo med zborovalci glasno izrečena vprašanja za mejklice ali ne, z mirno vestjo trdim ponovno, da nisem poročal neresnice, marveč vestno le tako, kakor je bilo. Toliko v odgovor društvu »Edinost«. Sedaj pa še par besedi Žilindrovi cunji. Včerašnji »Slovenec« je zopet na široko odprl svojo lažtorbo ter z blagoslovljeno nesramnostjo trdil, da je bil poročevalec o shodu v Škedenju za »Slov. Narod« socialni demokrat Linhart. Ta laž ubije se sama že s tem, da odgovarjam že danes na infamije, katere je tolkel včerašnji »Slovenec« in na poslano političnega društva »Edinost«, katero je včeraj objavil »Slov. Narod«, kar bi gotovo ne mogel storiti, ako bi živel v Trstu. Ne, gospodje patent — lažniki v »Slovenčevem« taboru, v Ljubljani sem, gospoda Linhart niti ne poznam, prosil pa bi Vas, da mi ga jedenkrat pokažete, saj ste kovali z njim v Idriji črnorudečo žlindro. Toliko v pojasnilo lažnivemu »Slovencu«, končavši z njegovimi lastnimi besedami: »Oj divno ime, katero je na čelu lista, kaj ne izgineš še od tam, da daš prostora drugemu, tega glasila vrednemu imenu.«

— **Klerikalna lažniva hvala.** S Trebelnega pri Mokronogu: Naši klerikalni lažnivci so me dali v »Slovenca« št. 251. Dopisnik pravi, da so meni naredili kaj neprijetnega dne 14. avgusta. Da to ni res, je najboljši dokaz to, da sem prosil c. kr. okrajno glavarstvo, da vse potrebno, kar je mogoče, hitro ukrene za volitev novega zastopa, ker županski stol odložim prej ko je mogoče. Tudi poštenim narodnim volilem sem se zahvalil za županski stol. Torej je dopisnikovo očitjanje sama laž. Dopisnik pravi nadalje, kot da bi bil pritožbo o nepravilni volitvi sam naredil, ne da bi podpisanci bili to zahtevali. Kaj mislite, da so tako nespametni kot vaša garda, ki ne ve, kaj podpiše? Podpisanci so že na dan volitve zahtevali, da jim po § 33. moram pritožbo sprejeti. Tedaj sem se še na lep način branil, češ, da meni je to prav po volji, rekoč jim, da naj vse puste, akoravno volitev ni bila pravilna. Neki podpisanelec se je proti meni celo izrazil, da ako o državnem zakonu nič ne držijo, potem pa tudi zakoni nič ne veljajo, da mora samo davke plačevati. Zadosti je bilo nepravilnosti po §§ 10., 22. in 25. Torej kdo more reči, da to ni laž klerikalcev? In zdaj pa pride »Slovenec« ter mi očita nepoštenost! Mari želi zopet dobiti kak dar za tako laž in obrekljivost? O, imajo še ričet in sobe brez kljuk in zna se hitro pripetiti, da tako sobo zopet kateri obišče zaradi vaših člankov.

Janez Nahtigal, župan.

— **O Cerkljanski posojilnici** se piše »Gorenjec« iz Cerkljan: Pri nas v Cerkljah ima sedaj povšod, zlasti pa pri posojilnici ta »veliko besedo« naš kapelan Matevž. Mož zna sicer, če je treba ali ni treba, zabavljati, toda o posojilništvu nima čisto nič pojma. Nedavno je zahteval od nekega posestnika zamujene obresti. Ta ga je sicer v početku debelo gledal, a ker je držal kapelan pri tem še vedno nedolžen obrazek, tedaj mu je hotel dopovedati mirnim potom, da je obresti že odračunal v gotovem času, in sicer njemu samemu. Ker se tudi sedaj ni mogel kapelan kar nič spomniti, kdaj in kje bi se bilo to zgodilo, zato mu je povedal taisto na drug, pa ne posebno prikljupljiv način. Beseda je dala besedo, trdovratno zaničkanje pa hud medsebojni prepir. In tako je bilo mogoče povedati kmetu na naslov kapelana posojilničarja toliko bridkih resnic, da jih naš Matevž gotovo ni nikdar pričakoval od te strani. Pa je res hudo, če morajo kmetje učiti vsevedne gospode! Ko je videl kapelan, da vse njegovo prizadevanje nič ne pomaga, tedaj se je mahoma spomnil, da je res tako, kakor trdi užaljeni mož; toda s tem ta dogodba še ni pri kraju. Med drugim pravi mož kapelanu-posojilničarju tudi: »Pojdite rajše

v cerkev, opravljajte tam vestno svojo mašniško službo, a ne vtikajte se v posvetne stvari!« — Naš Matevž mu odgovori: »Vidite, stvar je taka, mi hočemo pomagati kmetu in ga postaviti na lastne noge!« — Kmet: »Ta je pa dobra! To je torej postavljanje na noge in pomaganje, če tirjate od njega še enkrat že vplačani denar? Vaše posojilniške knjige morajo biti v krasnem redu!« — Kapelan se opravičuje: »Ne zamerite mi, pri računih moram biti oprezen, da se ne zaračunam tako, kakor sem se v Škocijanu, kjer sem moral iz svojega doplačati štiristo.« — Kmet: »Kaj me to briga, če ste se všteli v Škocijanu v svojo škodo, v Cerkljah se v mojo prav gotovo ne boste!« — Kmet je šel nato domu in dasi kapelanu ni zameril tega, se je vendar takoj vrnil, plačal ves dolg, a na gorke kapelanove prošnje, da naj tega nikar ne stori, je imel mrzlo ter brezčutno srce. Pravijo, da mu ni več zaupal. V Cerkljah pa smo odslej vsi tega mnjenja, da se je ljubljanski škof nekoliko zmotil, ker nam je poslal za kaplana tega črnega ptička.

— **Konsum v Marenbergu.** V članku konzuma v Marenbergu je pomota. Dolgovi konzuma znašajo namreč več kakor je bilo tiskano in sicer: pri posojilnici v Marenbergu 57.000 K z ostalimi obrestmi; pri »Ljudski posojilnici« pa 55.000 K in ne samo 45.000 K.

— **Zakaj je v Marnbergu toliko protestantov?** O tem se nam piše: »Proč od Rima« gibanje izvira seveda največ iz političnih motivov. A tudi katoliški duhovniki so mnogo krivi. Vsaj v Marnbergu je tako. Tamošnji dekan je takega vedenja, da pred njim nikdo ne more imeti spoštovanja. Letos se je neki pastor na Nemškem o njem izrazil, da se v gostilnah nedostojno obnaša. Dekan Hecl je pastora po nekem vestfalskem katoliškem odvetniku tožil. A pastor je nastopil dokaz resnice — in ker se je ta posrečil, je dekan tožbo umaknil. Dokazalo se mu je namreč med drugim, da je nekoč pri neki veselici v gostilni dekleta lovil in neko dekle poljuboval ter po celem životu »šlatal«, da mu je komaj všla. Pri neki drugi priliki se je izrazil: »Ich sch... auf den Hl. Bonifacius«. Tudi o škofu Napotniku se je v tem smislu izustil. Res vzgleden katoliški duhovnik!

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes, v četrtek se uprizori prvič hrvatska opera »Maričona«, ki se ponovi v soboto.

— **Ponarejeni bankovci po deset kron.** V Kobarid sta bila prišla dva Laha iz kraljevstva s ponarejenimi bankovci po deset kron avstrijske veljave. V torek dne 28. pr. m. sta zapazila gg. Ferd. Volarič in Franc Urbančič ml. v štacuni g. Ivana Gruntarja, da je hotel izdajati neki Lah naše bankovce po deset kron. Ko je Lah odšel, je pravil Urbančič, da je menjal tudi pri njem deset kron. Nato je šel Volarič k davkarji s tem bankovcem, kjer pa so takoj povedali, da je ponarejen. Hitel je sporočit to novico orožniškemu stražmestru gosp. Malnaršiču, s katerim sta šla potem loviti Laha, katera sta šla proti Mlinskemu. Ko sta se skrila za hiše Mlinske vasi, se je spustil Volarič v tek ter dotekel enega pred Idrskem, ga pograbil, se nekaj časa z njim trgal ter ga s pomočjo dveh mož izročil stražmestru. Ko so ga v Idrskem pregledali, so našli pri njem bankovcev po deset kron za 1400 K in 60 kron pristnega denarja. Ta Lah se imenuje Belletti ter je doma iz Parme v Italiji. Drugi je ušel.

— **Slovinci v Bosni.** Iz Sarajeva nam poročajo: Naš rojak g. Josip Bučar je imenovan c. in kr. intendantom v področju 15. voja ter še tako nadalje ostane v Sarajevu. — Starosta sarajevskih Slovencev g. profesor Jakob Žnidaršič je bil imenovan pri zadnji glavni skupščini »Hrvat. pjevačk. društva Trebevič« njega častnim članom. — Te dni je zapustil štajerski Slovenec profesor Lilek Sarajevo, ker je imenovan profesorjem na gimnaziju v Zadru. — »Slovensko omizje« nam obeta za prihodnji teden »Martinov večer«.

— **Brez cvenka** sta prišla včeraj popoldne v gostilno »pri Figovu« dva fantiča; ko sta napravila cehe za 1 krono, sta pa se drug za drugim izgubila iz

gostilne, ne da bi bila plačala. Jeden fantič je imel kolo, katero je najbrže kje odpeljal. Danes je bil prijet vajenec Ivan Polanjo, kateri je priznal, da je pil na »puf«. Svojega tovariša noče poznati.

— **Med potjo v bolnico okradena** je bila Marija Hafnerjeva iz Mlake št. 38. Včeraj se je pripeljala na državni kolodvor v Spodnji Šiški, od koder jo je spremljal v bolnico bivši postrešček S., kateri jej je vzel iz žepa denarnico, v kateri je imela 15 kron.

— **V Lattermannovem drevedu** so včeraj ob 1/6. zvečer trije fantje brez vsakega vzroka iz same hudobije napadli neko bolešno ženo in jo vrgli vznak na tla, da se je na roki in na glavi pobila.

— **Stavbi oder podrl** se je včeraj okoli 3. ure popoldne pri stavbi svigelnove hiše ob Dolenjski cesti in so Ivan Šimenc, delavec, in zidarja Josip Mozetič in Ivan Anžič padli 2 1/2 metra globoko. Ivan Šimenc se je hudo poškodoval in so ga morali prepeljati v bolnico.

— **Mrtvega so našli** danes jutraj v njegovem stanovanju, Cesta v Mestni log št. 27 starinarja Jakoba Klopčiča. Najbrž ga je zadel mrtvoud.

— **Izgubljene in najdene reči.** Franc Burja, hlapec na Sv. Petra cesti št. 43, je zgubil dne 2. t. m. na Sv. Petra cesti od hiše št. 9 do hiše št. 43 rujavo usnjato denarnico, v kateri je imel bankovec za 20 kron in nekaj drobiža. — Na poti od mitnice na Marije Terezije cesti pa do Komenskega ulice je zgubil hlapec Franc Goštehhar mošnjiček, v katerem je imel okoli 30 kron denarja. — V Komenskega ulicah je našel včeraj šolski učenec Josip Ocvirk srebrno uro.

* **Najnovejše novice.** Zaradi veleizdaje se je začela v Lipskem obravnava zoper nekega Beckerja, ker je izdajal Francozom vojaške tajnosti. — Dve hiši sta se porušili v Forestu pri Bruselju. Osem delavcev so izvlekli mrtvih izpod razvalin. — Velika nesreča na železnici se je zgodila v Rheimsu. Izmed deset ponesrečenih je tudi brat bivšega ministra Honotauxa, kateremu je odtrgalo obe nogi. — Umora gospe Gleichweit v Eggenbergu ni izvršil njen blazni sin, temuč stražnik istega, Jos. Tschedenig, ki je tudi svojo žrtev oropal. — Francoske razstave v St. Louisu leta 1904 se udeležijo tudi Nemčija. — Potres v Šparti dne 3. t. m. je povzročil jako veliko škodo. Mnogo hiš je porušeni, tudi nekaj ljudij je ponesrečilo. — Žena z brado, ki se je kazala tudi v Ljubljani v cirkusu Barnum & Bailey, je umrla v New Yorku. Imenovala se je Anie Jones ter dosegla starost 36 let. Bila je trikrat omožena ter je zapustila lepo premoženje, ker je imela na teden 200 dolarjev plače. — Prizivna obravnava pisatelja St. Radića, ki je bil zaradi zagrebških izgrediv obsojen v šestmesečno ječo, se je vršila včeraj ter se mu je kazen znižala na štiri mesece.

* **Goljufija v ljubezni.** V Pragi se je seznanil mesar Jožef Kadlec z 28-letno mizarjevo ženo Ano Gründovo, ki mu je zatrjevala, da je še samična. Ko je mesar izvedel, da je bil varan ter pred včerajšnjem srečal moževželjno Ana v nekih ulicah, jo je prav neusmiljeno oklofotal.

Društva.

— **Splošno slovensko žensko društvo** priredi v nedeljo, 9. t. m. popoldne od polštirih do sedmih svoj prvi sestanek ob čaju, pri katerem bo tudi predavanje.

— **Predavanje v ruskem kružku.** Včeraj zvečer je predaval gosp. vseučiliški profesor Šercl v mali dvorani »Mestnega doma« v ruskem jeziku članom ruskega kružka; a ker je imel pristop sploh vsakdo, se je udeležilo predavanja tudi mnogo drugih, ki se bavijo privatno z ruščino. Gospod profesor Šercl je predaval jako zanimivo o svojem potovanju po Finskem. Očrtal je v kratkih, a krepkih potezah življenje zatiranih Fincev, zlasti v Helsingforsu, njih težnje in njih bedo. Hvalil je njih veliko ljubezen do domovine, njih zvestobo in krepkosti. G. profesor Šercl hoče prirediti to zimo 20 predavanj v ruskem jeziku; povedati namerava še mnogo zanimivega o svojih potovanjih po Rusiji in drugod. Predavanje bo vsako drugo sredo ob osmih zvečer v mali dvorani »Mestnega doma«, kjer ima tudi višji ruski kurz svoje konverzacijske večere. Občinstvu je dana prilika, slišati mnogo zanimivega.

— **V Narodnem domu v Celju** bo dne 9. t. m. v korist podpornemu zakladu društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov in družbi sv. Cirila in Metoda koncert, pri katerem sodeluje

iz prijaznosti: Slavno »Celjsko pevsko društvo« ter gg. B. no Serajnik, Anton P. Arzenšek, Rafael Salmič in oddelek narodne godbe.

Književnost.

— **„Zvonček“**, mladinski list s podobami, ima v svoji 11. številki sledečo vsebino: »Na vernih duš«, pesem (Cvetko Slavin); »Izpolnjene želje«, pesem (isti); »Otroška ljubezen«, spisal Ivan Stukelj; »Dobri bratec«, po narodnem motivu spisal Juraj Pangrac; »Divji mož«, pesem (Fran Žgur); »Miša in žabja vojska«, po Homerju prosto posnel Gv. Amin; »Prišla je ptička«, pesem (Cvetko Slavin); »Očeta krčmarja stari živček in sin Lojzek«, spisal Andrej Rapč; »Ciba«, spisal Fr. Črnagoj; »Slovo od paše«, spisal Simon Palček. Drobiž. V številki je tudi več mičnih slik. »Zvonček« toplo priporočamo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 6. novembra. V poslanski zbornici so se danes primerili viharni prizori. Provročila sta jih domobranski minister Welsersheimb in podpredsednik Žaček. Vlada je danes predložila parlamentu načrt, s katerim zahteva, naj se stalna armada pomnoži za 28.000 mož. Na tako znatno pomnoženje ni bil nihče pripravljen. Načrt je povzročil splošno presenečenje, pa tudi veliko nevoljo, in je gotovo, da bo odpor jako ljut. Sicer je znano, da vlada na dvoru velika nevolja, ker se je moral prvi tozadevni načrt umakniti, a vzlic temu nasprotujejo novemu načrtu taki krogi, ki se sicer vedno ravna po željah dvora. Že danes je gotovo, da postane ta načrt glede pomnoženja armade velevažnega političnega pomena in povod velikim dogodbam. Mladocéhi so danes izročili sedem nujnih predlogov, ki so vsi političnega značaja. Prezident grof Vetter je naznanil, da so Čehi, želeč, naj bi se že začela razprava o Körberjevi izjavi glede jezikovnega vprašanja, privolili, naj se o njihovih nujnih predlogih kasneje obravnava, samo Klofačev predlog glede smrti rezervista Rousa pride koj na vrsto. Razprava o tem predlogu se je koj začela. Klofač je predlog utemeljeval, na kar je govoril domobranski minister Welsersheimb. Ta je med drugim očital poslancem, da zlorablajo imuniteto zato, da žalijo oficirje. Ta izjava je povzročila nepopisen vihar. Razni poslanci so kar s pestmi šli nad Welsersheimba in grozili, da takih napadov ne bodo trpeli. Fressl je dejal, da so bili akti v zadevi rezervista Rousa na višje povelje vkrajeni. Ko je bil zato poklican k redu, je ponovil svojo obtožbo in bil zopet poklican k redu. Glöckner je ostro prijel ministra Welsersheimba, češ, če bi se še kdaj drznil tako govoriti, kakor danes, mu bodo poslanci primerno posvetili. Gniewosz je predlagal konec debate. Predno so se poslanci vsedli, je podpredsednik Žaček že proglasil, da je sprejet konec debate. To je povzročilo nov vihar. Radikalci češki in nemški so naskočili prezidij in hoteli Žačka vreči raz sedež. Žaček je odredil novo glasovanje, pri katerem je bil predlog na konec debate odklonjen s 105 — 33 glasom. Govoril je potem Choc, na kar se je zopet oglasil Welsersheimb in dejal, da se njegov govornapačno tolmači. Nujnost Klofačevega predloga je bila sprejeta. Potem se je začela razprava o Körberjevi izjavi glede jezikovnega vprašanja. Oglašeni je 17 contra in 12 pro govornikov. Zdj govori dr. Pantuček.

Dunaj 6. novembra. Vlada zahteva budgetni provizorij do konca aprila.

Dunaj 6. novembra. Zmaga Luegerjevih klerikalcev je v prvi vrsti vspeh kolosalnih volilnih sleparij. Na stotine in tisoče volilcev je po pet in po desetkrat volilo s ponarejenimi legitimacijami, a godile so se še vsakovrstne druge sleparije, ki se pojasnijo v državnem zboru.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 6. novembra 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.10
Skupni državni dolg v srebru	100.80
Avstrijska zlata renta	120.55
Avstrijska krona renta 4%	100.15
Ogrska zlata renta 4%	120.40
Ogrska krona renta 4%	97.20
Avstro-ogrski bančni delnice	1560.—
Kladitne delnice	870.50
London vista	939.17 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	116.92 1/2
20 mark	28.40
20 frankov	19.07
Italijanski bankovci	95.10
C. kr. cekini	11.33

Žitne cene v Budimpešti

dne 6. novembra 1902.

Termin.

Pšenica za april	50	7.47
Rž " april	50	6.52
Koruza " maj	50	5.77
Oves " april	50	6.37

Efektiv.

5 vinarjev višje.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJU, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 4 (12-15)

Kufeke-jeva

NAJBOLJŠA HRANA ZA ZDRAVE IN V ČREVH BOLENE OTROKE

1357 moka za otroke 11

Meteorologično poročilo.

Visina nad morjem 806.9 m. Srednji krašni tlak 786.0 mm

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo	Povprečna v. v. m.
5.	9. zvečer	739.7	4.2	brezveter.	oblačno	0.2 mm
6.	7. zjutraj	738.7	5.1	sl. sever.	megla	
7.	2. popol.	739.3	7.0	sl. zahod.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 2.7°, noč malo: 6.1°

Potrtega srca naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni sin, oziroma brat, stric in svak, gospod

Frančišek Mathian

danes v sredo, dne 5. t. m., ob polu 4. uri popoldne po dolgi bolezni, izpolniviši 30. leto svoje starosti, previden večkrat s svetimi zakramenti za umirajočega, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draga ranjkega pojde popoldne v petek, dne 7. novembra dopoldne ob 9. uri iz hiše žalosti v Zgornji Šiški št. 17, na pokopališče k sv. Vidu. Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Vida in v župni cerkvi Marijinega Oznanenja pri č. oo. frančiškanih. (2728)

Draga pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Gornja Šiška, 5. novembra 1902.

Žalujejo ostali.

Zahvala.

Za našemu sinu (2733)

Karolu

izkazano zadnjo čast ter poklonjene mu vence zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancom najsrčneje.

Dr. Karol in Josipina Ahazhizh.

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodom smrti našega preljubega očeta, gospoda

Ivana Tratnika

c. kr. rudarja iz Idrije

kakor tudi za spremstvo draga ranjkega k večnemu počitku izrekamo tem potom vsem udeležencem svojo najiskrenejšo zahvalo. (2732)

V Ljubljani, 6. novembra 1902.

Žalujejo ostali.

Službe išče

izvežban pisar

ki je zmožen tudi samostojnih del. Ponudbe pod „pisar“ na upravnishvo „Slov. Naroda.“ (2709-2)

Zasebni plesni pouk

v velikem salonu hôtela „Pri Maliču“.

Dovoljujem si velečenjenemu p. n. občinstvu omeniti, da sem ravnokar prišel v Ljubljano ter pričenem prihodnji teden s plesnim poukom.

Plesni tečaji za gospode in dame. — Plesni tečaji za otroke in mladeniče. — Plesni tečaji samo za dekleta. — Plesni vajni tečaji za odrasle.

Posebne ure se dajejo ob vsakem dnevnem času. Plesni pouk v zasebnih družbah in zasebnih hišah v vseh antičnih in modernih plesih po lahko in urno umljivi metodi. Docela nov program novih in modernih figuriranih plesov. — Zglasi in vpiše se vsak dan od 10. do 12. ure predpoldne in od 3. do 5. ure popoldne v hotelu „Pri Slonu“.

Z velespoštovanjem

Giulio Morterra
plesni učitelj.

(2730-1)

Trgovski pomočnik

dober prodajalec se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom pri M. Menič, St. Jernej, Dolenjsko. (2671-3)

Išče se

lepo meblovana mesečna soba

takoj.

Ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“ pod šifro „Dr. M.“ (2734-1)

Poskusite

J. Klauer-jev, Triglav

naravni rastlinski liker:

Ogreva in oživlja zelodec in teló. Probuja tek in prebavo. Daje dobro spanje. (415-218)

Edini založnik in tiskar:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

V Kranju

se proda iz proste roke

hiša št. 163

obstoječa iz 7 sob, 2 kuhinj in 1 kleti, potem iz dveh hlevov, novozgrajenih na traverzah, v popolnoma dobrem stanju.

Vpraša se pri lastniku Jerneju Globočnik-u, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 11, ali v k. kr. konc. kupčijski pisarni realitet Josipa Perhauz-a, v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6. (2737-1)

Z izbero pristnih, redkih

perzijskih

preprog

je došel

(2729)

P. Tcumayan

in ostane samo do sobote zvečer, dne 8. novembra, v Ljubljani.

Hôtel „Pri Maliču“

II. nadstropje, sobna št. 38.

(od 10. do 1. in od 2. do 6. ure).

Jžšel je krasen slovenski

skladni koledar

za trgovine, obrte, urade, pisarne, šole in posameznike v moderni in elegantni obliki v založništvu trdke (2390-7)

Ivana Bonača v Ljubljani.

Cena je vzlic okusni izdelavi zelo nizka, samo 20 vin. s pošto 20 vin. več.

Znesek naj se blagovoli v znakah ali po nakaznici naprej vpslati.

Prekupci dobe velik rabat in se na zahtevo dopoljuje cenik. Trgovci porabijo istega lahko kot novoletno darilo in se brezplačno utisne njihova firma.

Da ne bode, ako koledar kmalu poide, prepozno, prosim g. naročnike, da se čim prej oglašajo, ker se bode na take v prvi vrsti pri razpošiljavi oziralo.

Izognite se nakupa

manjvrednega in vmes še ponarejenega ruma!

Esence so zdravju škodljive.

The Nectar of Jamaica.

Vsaka izvorna steklenica se polni pod osebnim nadzorstvom trdke:

A. A. Baker & Co., London E. C.

Ta marka je v vseh kulturnih državah na svetu postavno varovana.

V Ljubljani se dobiva pri Anton Staculu. (2555-9)

Mlad trgovski pomočnik

vešč trgovine z mešanim blagom, išče službe. Gre tudi na deželo.

Ponudbe pod „pomočnik“ na upravnishvo „Slov. Naroda.“ (2708-2)

Učenec

iz dobre hiše, kateri bi imel hrano pri starših ali sorodnikih se sprejme za manufakturno trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod naslovom: J. Keber, Ljubljana, Vrtna ulica št. 19. (2727-2)

Išče se

komfortno stanovanje

s 3 sobami in pritliklinami. Termin mesec februar. (2735-1)

Ponudbe pod šifro „stranka brez otrok“ na upravnishvo „Slov. Naroda.“

Stanovanje

s 3 sobami in s pritlikino se odda takoj ali pa za 1. februar na mirno stranko.

Vpraša naj se: Ambrožev trg št. 24.

Deček

kateri ima veselje do trgovine in je zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj v trgovino mešanega blaga Frana Oset-a na Vranskem. (2739-1)

Zmešane lase

kupuje v vsaki množini in po najvišjih cenah

Jos. Errath (2549-9)

v Mokronogu na Dolenjskem.

Gostilna v najem!

Lepi gostilniški prostori tik novega sodniškega poslopja se oddajo s 1. februarjem pod ugodnimi pogoji v najem. (2740-1)

Pojasnila daje Avg. Jenko, pekovski mojster, Marije Terezije cesta št. 7.

Vsaki petek

v gostilni „pri zlati ribi“

sveže

morske ribe.

Z velespoštovanjem

F. Rozman

(2738-1)

gostilničar.

Razkosana srna

dobl se

za ves čas seziije pri mesarju

Fran Lovše

Jurčičev trg.

Mesnica je odprta vsak dan tudi popoldne od 5. do 6. ure. (2624-4)

Prešernove * * * poezije

v novi popolni izdaji 3 žiljenjepisom, literarnogodovinskih črticami in estetično oceno. — Uredil A. Aškerc. — Elzevir-izdaja (vrednena 3 zlato obrezo) 3 H, po pošti 3 H 20 h.

Založništvo L. Schwentner v Ljubljani. (1832-41)